

דבר חיים

יודעי דבר מספרים כי בביתו של מרן ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן שליט"א ישנו מידי שנה פחד מיוחד מימי בין הזמנים של אב, "מידי שנה קורים רח"ל אסונות בבין הזמנים" חוזר ואומר מרן שליט"א. רגילים להסביר תופעה זו כי בימי בין הזמנים מתמעט קול התורה בעולם, ומחמת כן נחסרת גם סגולת שמירתה המיוחדת, ועל כן קורים האסונות ל"ע. אמנם עלינו לדעת, כי השפעתו של חסרון הלימוד על האסונות והקטל בדרכים אינו רק ענין סגולי, אלא גם ענין מציאותי.

הכיצד??

מקובלנו שלכל דבר יש 'שולחן ערוך' משלו, מצינו בשולחן ערוך (אורח חיים) הלכות משה ומתן והלכות מוסר שיונהג האדם בסעודה, ברמב"ם (הל' דעות) מצינו הלכות בריאות הגוף ושמירתו, ועוד ועוד.

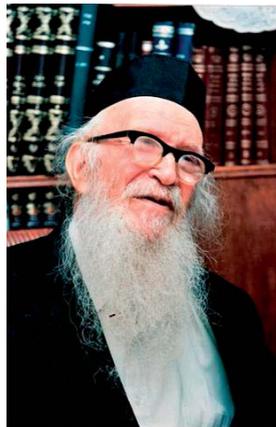
גם לשמירת הנפש בדרכים יש שולחן ערוך משלה, עם סימנים וסעיפים רבים, הן לנהגים והן להולכי רגל, דבר זה לימודנו כל גדולי ישראל אשר נהרו והזהירו ביותר בעינים אלו והחמירו בספקותיהם, הן לעצמם והן לאחרים, ואף הורו שחובה להיזהר בכל חוקי הזהירות בדרכים.

עלון זה שם לעצמו מטרה להטעים את הקורא ולחשוף בפניו מעט מזעיר מאותו שלחן ערוך יחודי שיש לענינים אלו, אשר לצערנו אנשים רבים אינם יודעים על קיומו כלל, וכל שכן על חשיבותו המיוחדת לאור מה שאמרו חז"ל (חולין י) "חמירא סכנתא מאיסורא".

אין ספק כי החדרת המודעות בהלכות אלו בכחה להמעיט באופן משמעותי את האסונות והקטל בדרכים, הן מבחינה מציאותית - מחמת ידיעת ההלכות והזהירות בהם, והן מבחינה סגולית, משום שכאשר האדם נהר מלמטה ועושה ככל אשר מוטל עליו לעשות, שוב מסייעין אותו מלמעלה, ומצילים אותו מכל געגוע ומשחית העולל להמצא בדרכים רח"ל.

אנו תפילה כי החדרת המודעות בנושא חשוב זה אכן תגרום לשיפור אמיתי בפני המצב בכבישים, ובפרט בימי בין הזמנים, ולא ישמע עוד שודר ושביר בגבולינו אכ"ר.

מרן ראש הישיבה הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל:

"נהג מכונית שאינו זהיר, הוא בבחינת רודף"

בס"ד ליל ט"ו בטבת תשע"א

לכבוד הרב ... שליט"א

שלי וברכה

עשיתי את בקשתו לשאול כמה שאלות של דעת תורה בענין ספרו שעוסק בשמירת הגוף והנפש, מפי זקני מו"ר הגאון הגדול בעל המנחת יהודה [זצ"ל] (שליט"א הי"ו) והיתה תשובתו כדלהלן.

נהג מכונית שאינו זהיר הוא בבחינת רודף, וודאי דחובת הנהג ליזהר כפי שהתורה דורשת, וכן ההולכי רגל חובתם ליזהר בדרכים.

ועובדא ידענא, בלכת' פעם עם מרן החזו"א זצ"ל ועברנו הכביש, ועצרה המכונית, ואמר לי שמוזה שמכונית זו עצרה, עדיין יתכן שמכונית שאחריה תעקוף אותה, דכל זמן שמכונית זו פועלת קשה להבחין ולשמוע אם אין מכונית הנוסעת אחריה, ועל כן אין לעבור הכביש עד שאנו רואים שאין שום מכונית הנוסעת.

יברך ה"י אתכם ללמד ארחות התורה ודיניה אף בענין זה, ודרכיה ונתיבותיה שלי'.

אריה ליפקוביץ

מורשע כלפי אדם וכלפי שמיא

פעם הגיע אל מרן הסטייפלר צ"ל נהג וסיפר שעומד הוא למשפט על עבירת תנועה. הוא ביקש מהסטייפלר ברכה לצאת זכאי במשפט. במקום ברכה הסטייפלר נתן בו מבט חד וגער בו בניזיפה: "ברכה??? - ? הרי כשאתה עובר על חוקי התנועה, אתה מסכן חיי אדם! על היכנסך לחשש רציחה ראוי אתה בהחלט לעונש גדול!"

(פניני רבנו הקהלות יעקב עמ' קכו)

טקסטורה

יש לך עובדה על גדולי ישראל? פנה אלינו עוד היום והיה שותף להצלת נפשות

מיוחד לבין הזמנים!

ספר "נתיבות חיים" - זה"ב הכלכה
ו"קיצור נתיבות חיים"
במחיר מסובסד ע"י הארגון
ובמשלוח עד הבית

לפרטים: ניתן לפנות לארגון (ניתן גם להשאיר הודעה בתא הקולי)

דרך ההלכה

מתוך ספר ההלכה "נתיבות חיים" הלכות שמירת הנפש בדרכים שבהסכמת כל גדולי ישראל

הלכות מתוך הפתיחה לספר 'נתיבות חיים' [מפאת חוסר מקום לא תמיד צוינו המקורות. ניתן לעיין במקורות בפנים הספר].

אונאת דברים

פתיחה סעיף 1

כתיב בתורה 'לא תונו איש את עמיתו' (ויקרא כה, ז). הוזהרנו בזה על אונאת דברים בין בדיבור בין במעשה. והמאנה את חברו, כגון שאומר בפניו דבר המצער או עושה מעשה המצער, כגון מעירו משנתו, מזיקו וכדו', עובר על לאו דאורייתא זה.

ונהג שאינו זהיר בנהיגתו, ונוסע שלא כשורה, מצוי מאד שעובר על לאו זה, כי הרבה פעמים בנהיגתו הבלתי זהירה הוא מאנה את המשתמשים בדרך. בין שמאנה את הרבים, שמצערם על ידי נהיגתו הקלוקלת, בין שמאנה את היחיד, כגון שעוקפו בתור, מזיקו וכדו'.

והגם שאין על לאו זה מלקות, כבר כתב החינוך ז"ל שהרבה מלקיות של עונשים ללא רצועה יש על זה מן האדון ברוך הוא.

וגם הולך דרכים עלול להכשל בעוון זה, כגון אם יורד לכביש בפתאומיות, הוא מאנה את הנהגים, וגורם להם צער רב, כידוע. והרבה פעמים גורם גם נזק בממון ולפעמים גם בנפשות רח"ל.

ואם המתאנה הוא יתום או אלמנה, נוסף בזה גם הלאו 'כל אלמנה ויתום לא תענון' (שמות כב, כא), ומפורש עונשו בתורה (שם כג) 'זוהר אפי' וגו'. ויש אומרים שעובר על לאו זה גם אם מאנה כל אדם מיישראל, ויתום ואלמנה שנאמר, לאו דווקא, אלא דיבר הכתוב בהווה תשושי כח ודבר מצוי הוא לענותם.

מקורות:

כתב החינוך (מצוה שלח) 'ולא יהיה באפשר לכתוב פרט' [ל הדברים שיש בהן צער לבדיות, אבל לא אחד צריך להזהר כפי מה שיראה, כי השם ברוך הוא. הוא יודע כל פסיעותיו וכל רמיותיו, כי האדם יראה לעיניים והוא יראה ללבב. וכמה מעשים כתבו לנו זכרונם לברכה במדרשים ללמד על זה מוסר, וכו'. ועובר על זה והכאיב את חברו בדברים, באותן פשיפושים זכרונם לברכה, וכו', וביצוא בהן, עבר על לאו זה, אבל אין לוקין עליו לפי שאין בו מעשה. וכמה מלקיות מבלי רצועה של עגל ביד האדון המצוה על זה, יתברך ויתעלה".
ואמר במגרא (בבא מציעא נט, א), 'אמר ויתעלה'.
(עמוס ז), 'הנה ה' נצב על חומת אגן ובידו אגן'. אמר רבי אלעזר, הכל נפרע בידי שליח חוץ מאנאה, שנאמר, 'ויבדו אגן'. אמר רבי אבהו, שלשה אין תפרודו נעלל בפניהם, אונאה וגול ועבודה זרה".
ויש פוסקים הסוברים (רבינו פרץ), וכן השר מקובץ בסמ"ק מצוה פו אות א, פני יהושע בבא קמא צג, א, מהרש"ם חלק ב סימן רי, ועיי' הללו שיער א פרק א סעי' כד ובהגהה (שם) שעובר בזה גם על הלאו ד'כל אלמנה ויתום לא תענון' (שמות כב, כא), שהיא אוהרת לכל אדם מישראל שלא לענות יתום ואלמנה או כל אדם אחר מיישראל, בין במעשה בין בדברים, ועל זה נאמר בתורה 'זוהר אפי' וגו', רח"ל, כמשי"ר רש"י (שמות שם) 'הוא הדין לכל אדם, אלא שדבר הכתוב בהווה, לפי שהם תשושי כח ודבר מצוי לענותם'.

אגרות חיים

תגובות ומכתבי קוראים

לכב' הארגון הנפלא

אשריכם ישראל שאתם מושתלים בחיזוק עם ישראל ולהציר אותם לחטיבות
המורה על חייהם הדרכים והכלים הכי פשוטים לעשות זאת.
ויו יתן ושה' ישיעו לכם כל טוב לעד בצבור השתדלות זה לכם ישראל.

ד. נ. סלווה

השותפים לחיים

תרומה להצלת חיים היא סגולה נפלאה על פי חז"ל
לשמירה מתאונות דרכים ל"ע
(ב"ר בר אשית פ"ט)

המעוניין להיות שותף לפעולות הארגון, מוזמן
להתקשר לטל': 0765-49-842-054 (גם בכ. אשדאי)

יש שר לשותפים שתרומו עד כה.

זכות הצלת נפשות מיישראל תעמוד להם לחיים טובים וארוכים.

י"ל ע"י ארגון 'חיים בדרכים' (עמותה רשומה מלכ"ד 58-056455-7)
משרד: נתיבות המשפט 93/11 מודיעין עילית 7182213
טל: 0765-49-842-054 פקס: 0191-100-0765 דוא"ר: chaim-b@bezeqint.net
ל"ע שחייב כשר: CategoryID=1843/7 shtaygen.co.il

להשאלת כסאות בטיחות באחד הגמחים בחברת הארץ, יש לפנות לטל' הנ"ל או בדוא"ר.
להצטרפות חיים למנויים בדוא"ר, שלחו אלינו את כתובתכם.
לבידורים אודות ספר ההלכה 'נתיבות חיים' הלכות 'נשמרתם' בדרכים או הספר
'קיצור נתיבות חיים', ולרכישתם, ניתן לפנות לטל: 0765-49-842-054